

ISI KANDUNGAN	MUKA SURAT		
1.0 PENDAHULUAN			
1.1 PENGENALAN	1-1		
1.2 MATLAMAT KAJIAN	1-1		
1.3 OBJEKTIF KAJIAN	1-1 – 1-2		
1.4 SKOP KAJIAN	1-3 – 1-4		
1.5 METODOLOGI DAN PENDEKATAN KAJIAN	1-5 – 1-8		
1.6 ASPEK KAJIAN	1-9 – 1-12		
1.7 RUMUSAN	1-12		
2.0 PELAKSANAAN DASAR PEMBANGUNAN			
2.1 DASAR DAN STRATEGI PEMBANGUNAN	2-1		
2.1.1 Rancangan Fizikal Negara	2-1		
2.1.2 Fungsi Rancangan Fizikal Negara	2-1		
2.1.3 Dasar-Dasar Utama Rancangan Fizikal Negara	2-1 -2-2		
2.1.4 Dasar Dan Strategi Pembangunan Di Peringkat Nasional dan Wilayah	2-2		
2.1.5 Dasar Perbandaran Negara	2-2 – 2-3		
2.1.6 Rancangan Struktur Negeri Kelantan	2-3		
2.1.7 Draf Rancangan Tempatan Jajahan Pasir Mas	2-4		
2.1.8 Akta-Akta Berkaitan	2-4 – 2-8		
2.1.9 Garis Panduan Berkaitan	2-8		
2.2 RUMUSAN	2-8		
3.0 SENARIO SEMASA KAJIAN			
3.1 LATAR BELAKANG DAN SEJARAH KAWASAN KAJIAN	3-1		
3.1.1 Lokasi	3-1 -3-2		
3.1.2 Sejarah Kawasan Kajian	3-3		
3.2.1.1 Sejarah Ringkas Permulaan Pekan Pasir Mas	3-3		
3.2.1.2 Pola Perkembangan Pasir Mas	3-4		
3.2.1.3 Sejarah Ringkas Permulaan Pekan Meranti	3-4 - 3-5		
3.2.1.4 Sejarah Ringkas Permulaan Pekan Rantau Panjang	3-5		
3.2.1.5 Sejarah Ringkas Permulaan Pekan To' Uban	3-5 – 3-6		
3.2.1.6 Sejarah Ringkas Permulaan Pekan Gual Periook	3-6		
3.2 DEMOGRAFI DAN SOSIOBUDAYA			3-6
3.2.1 Bilangan Isi Rumah dan Saiz Isi Rumah			3-6 – 3-7
3.2.2 Nisbah Jantina			3-8
3.2.3 Struktur Umur			3-9
3.2.4 Komposisi Bangsa			3-10
3.2.5 Jumlah Kemasukan Pelancong Melalui Pintu Masuk Rantau Panjang			3-10
3.3 UNJURAN PENDUDUK			3-11 – 3-15
3.4 UNJURAN KEPERLUAN TAMAN REKREASI BERDASARKAN PENDUDUK			3-16 – 3-17
3.5 SOSIO BUDAYA			3-18
3.5.1 Tarian			3-18
3.5.2 Makanan			3-18
3.5.3 Pakaian			3-19
3.5.4 Aktiviti Penduduk			3-19
3.5.5 Sosial Harian Penduduk			3-19 – 3-20
3.6 THAI DAN CINA PERANAKAN			3-20
3.6.1 Masyarakat Thailand			3-20
3.6.2 Cina Peranakan			3-20
3.7 SENI BINA			3-20 – 3-21
3.8 CIRI-CIRI FIZIKAL DAN GUNA TANAH			3-22
3.8.1 Keadaan Fizikal			3-22 – 3-23
3.8.2 Geologi			3-24
3.8.3 Kelas Tanah			3-24 – 3-25
3.8.4 Guna Tanah Semasa			3-26 – 3-30
3.8.5 Guna Tanah Pertanian			3-31
3.8.6 Guna Tanah Kediaman			3-31
3.8.7 Guna Tanah Badan Air			3-31
3.8.8 Guna Tanah Terbiar			3-31
3.8.9 Guna Tanah Perniagaan dan Perkhidmatan			3-32
3.8.10 Guna Tanah Industri			3-32
3.8.11 Cadangan Awal Isu Guna Tanah			3-32
3.9 PENGANGKUTAN DAN LALU LINTAS			3-33
3.9.1 Rangkaian Perhubungan Di Peringkat Wilayah			3-33 – 3-34
3.9.2 Pengangkutan Awam			3-35
3.9.3 Pengangkutan			3-35 – 3-36
3.9.4 Cadangan Awal Isu Pengangkutan			3-37 – 3-38

3.10	ALAM SEKITAR	3-39	4.6.1	Pendekatan dan Asas Konsep "Pasir Mas Bandar Warisan Ilmu"	4-6
3.10.1	Meteorologi	3-39	4.7	KAREKTOR PEMBENTUKAN PASIR MAS – BANDAR WARISAN ILMU	4-7 – 4-8
3.10.2	Kualiti Air	3-39	4.8	KONSEP LANDSKAP LEMBUT	4-8
3.10.3	Kualiti Air Bawah Tanah	3-39 – 3-40	4.8.1	Pokok Rasmi	4-8
3.10.4	Kualiti Udara	3-40	4.8.2	Pokok Tahan Banjir	4-9
3.10.5	Kualiti Paras Hingar atau Bunyi	3-40 – 3-41	4.8.3	Garis Panduan Pemeliharaan Pokok (TPO)	4-10
3.11	PENGURUSAN KAWASAN SENSITIF ALAM SEKITAR	3-41	4.8.4	Cadangan Penanaman Pokok Mengikut Kawasan	4-11 – 4-15
3.11.1	KSAS Tadahan Air	3-41	4.8.5	Pokok Warisan (<i>Tree Preservation Order</i>)	4-16 – 4-17
3.11.2	KSAS Sungai	3-41	4.8.6	Pokok Yang Tidak Digalakkan Ditanam	4-17 – 4-19
3.11.3	KSAS Berisiko Bencana	3-41 – 3-42	4.9	KONSEP LANDSKAP KEJUR	4-19
3.11.4	KSAS Warisan Geologi	3-42	4.10	KONSEP PENATAAN CAHAYA	4-20
3.12	HIDROLOGI	3-42	4.11	KONSEP ELEMEN AIR	4-20
3.12.1	Sistem Saliran Semulajadi	3-42	4.12	STRATEGI PEMBANGUNAN LANDSKAP JAJAHAN PASIR MAS "BANDAR WARISAN ILMU"	4-21 – 4-22
3.12.2	Sistem Saliran Bandar	3-42 – 3-43	4.13	RUMUSAN	4-23
3.12.3	Kawasan Tadahan	3-43			
3.12.4	Empangan	3-43			
3.12.5	Zon Banjir	3-43			
3.13	SISTEM MAKLUMAT GEOGRAFI	3-43			
3.14	ISU, POTENSI DAN HALANGAN PEMBANGUNAN LANDSKAP DI KAWASAN KAJIAN	3-44	5.0	PELAN INDUK LANDSKAP MAJLIS DAERAH PASIR MAS	
3.14.1	Isu	3-43	5.1	PENGENALAN	5-1
3.14.2	Potensi	3-43	5.2	CADANGAN PEMBANGUNAN LANDSKAP KAWASAN SUNGAI	5-1
3.14.3	Halangan	3-43	5.2.1	Objektif Pembangunan	5-2
3.15	RUMUSAN	3-45	5.2.2	Justifikasi Pembangunan	5-2
			5.2.3	Konsep Pembangunan	5-2
			5.2.4	Cadangan Pelaksanaan	5-2 – 5-6
			5.2.5	Cadangan Tanaman bagi Pesisir Sungai-Sungai	5-7
			5.3	CADANGAN PEMBANGUNAN LANDSKAP KAWASAN SEMULA JADI	5-8
4.0	KONSEP PEMBANGUNAN PELAN INDUK LANDSKAP MAJLIS DAERAH PASIR MAS		5.3.1	Matlamat Pembangunan	5-8
4.1	MATLAMAT PEMBANGUNAN LANDSKAP KAWASAN KAJIAN	4-1	5.3.2	Objektif Pembangunan	5-8
4.2	OBJEKTIF PEMBANGUNAN LANDSKAP KAWASAN KAJIAN	4-1	5.3.3	Justifikasi Pembangunan	5-8
4.3	DASAR PEMBANGUNAN LANDSKAP KAWASAN KAJIAN	4-1	5.3.4	Konsep Pembangunan	5-8
4.4	PEMBENTUKAN PERANCANGAN LANDSKAP	4-2	5.3.5	Cadangan Pelaksanaan	5-8 – 5-13
4.4.1	Huraian Tema	4-1	5.3.6	Cadangan Tanaman Landskap Semula jadi	5-14
4.5	PASIR MAS-BANDAR WARISAN ILMU	4-2	5.4	CADANGAN PEMBANGUNAN KAWASAN PERSEMPADANAN	5-15
4.5.1	Warisan Ilmuan Islam	4-2 – 4-3	5.4.1	Matlamat Pembangunan	5-15
4.5.2	Warisan Ilmuan Alam	4-3	5.4.2	Objektif Pembangunan	5-15
4.5.3	Warisan Budaya	4-3	5.4.3	Justifikasi Pembangunan	5-15
4.6	JUSTIFIKASI PEMILIHAN TEMA PEMBANGUNAN LANDSKAP	4-3 – 4-6	5.4.4	Konsep Pembangunan	5-15

5.4.5	Cadangan Pelaksanaan	5-15 – 5-19	5.9.3	Justifikasi Pembangunan	5-37
5.4.6	Cadangan Tanaman Bagi Persempadanan Utama	5-20	5.9.4	Konsep Pembangunan	5-37
5.5	CADANGAN PEMBANGUNAN LANDSKAP JALAN	5-20	5.9.5	Cadangan Pelaksanaan	5-37 – 5-38
5.5.1	Matlamat Pembangunan	5-21	5.10	RUMUSAN	5-39
5.5.2	Objektif Pembangunan	5-21			
5.5.3	Justifikasi Pembangunan	5-21	6.0	CADANGAN KAWASAN PELAN TINDAKAN PEMBANGUNAN LANDSKAP	
5.5.4	Konsep Pembangunan	5-21	6.1	CADANGAN PEMBANGUNAN PASIR MAS RIVERFRONT	6-1
5.5.5	Cadangan Pelaksanaan	5-21 – 5-23	6.1.1	Lokasi	6-1
5.5.6	Cadangan Tanaman Bagi Jalan	5-24 – 5-25	6.1.2	Matlamat	6-1
5.6	CADANGAN PEMBANGUNAN LANDSKAP BANDAR	5-25	6.1.3	Objektif	6-1
5.6.1	Matlamat Pembangunan	5-25	6.1.4	Justifikasi Pembangunan	6-1
5.6.2	Objektif Pembangunan	5-25	6.1.5	Isu Dan Masalah	6-1
5.6.3	Justifikasi Pembangunan	5-26	6.1.6	Potensi	6-2
5.6.4	Konsep Pembangunan	5-26	6.1.7	Konsep Dan Pendekatan Reka Bentuk	6-2 – 6-6
5.6.5	Cadangan Pelaksanaan	5-26 – 5-27	6.1.8	Imej Pembangunan Landskap Pasir Mas Riverfront	6-7 – 6-10
5.6.6	Cadangan Tanaman bagi Kawasan Bandar	5-28	6.2	CADANGAN PEMBANGUNAN PASIR MAS WALK	6-11
5.7	CADANGAN PEMBANGUNAN LANDSKAP KAWASAN LAPANG DAN REKREASI	5-29	6.2.1	Lokasi	6-11
5.7.1	Matlamat Pembangunan	5-29	6.2.2	Matlamat	6-11
5.7.2	Objektif Pembangunan	5-29	6.2.3	Objektif	6-11
5.7.3	Justifikasi Pembangunan	5-29	6.2.4	Justifikasi Pembangunan	6-11
5.7.4	Konsep Pembangunan	5-29	6.2.5	Isu dan Masalah	6-11
5.7.5	Cadangan Pelaksanaan	5-29	6.2.6	Potensi	6-11
5.7.6	Cadangan Tanaman bagi Kawasan Lapang dan Rekreasi	5-30	6.2.7	Konsep dan Pendekatan Reka bentuk	6-12 – 6-15
5.8	CADANGAN PEMBANGUNAN LANDSKAP PUSAT PENGANGKUTAN AWAM	5-34	6.2.8	Imej Cadangan Pembangunan Landskap Pasir Mas Walk	6-15 – 6-19
5.8.1	Matlamat Pembangunan	5-34	6.3	CADANGAN PEMBANGUNAN BANDAR BARU PASIR MAS	6-20
5.8.2	Objektif Pembangunan	5-34	6.3.1	Lokasi	6-20
5.8.3	Justifikasi Pembangunan	5-34	6.3.2	Matlamat	6-20
5.8.4	Konsep Pembangunan	5-34	6.3.3	Objektif	6-20
5.8.5	Cadangan Pelaksanaan	5-34 – 5-35	6.3.4	Justifikasi Pembangunan	6-20
5.8.6	Cadangan Tanaman bagi Pusat Pengangkutan Awam	5-36	6.3.5	Isu Dan Masalah	6-20
5.9	CADANGAN PEMBANGUNAN LANDSKAP INSTITUSI PONDOK	5-36	6.3.6	Potensi	6-20
5.9.1	Matlamat Pembangunan	5-36	6.3.7	Konsep dan Pendekatan Reka Bentuk	6-21 – 6-23
5.9.2	Objektif Pembangunan	5-37	6.3.8	Imej Pembangunan Landskap Bandar Baru Pasir Mas	6-24 – 6-29
			6.4	CADANGAN PEMBANGUNAN PERSEMPADANAN RANTAU PANJANG	6-30
			6.4.1	Lokasi	6-30

6.4.2	Matlamat	6-30	7.7.7	Cadangan Menaik Taraf Landskap Pusat Pengangkutan Awan	7-5
6.4.3	Objektif	6-30	7.7.8	Cadangan Menaik Taraf Landskap Kawasan Institusi Pondok	7-6
6.4.4	Justifikasi Pembangunan	6-30	7.8	RINGKASAN KOS BAGI LIMA KAWASAN TINDAKAN UTAMA	7-6
6.4.5	Isu dan Masalah	6-30	7.9	RINGKASAN KOS KESELURUHAN BAGI PEMBANGUNAN PELAN INDUK LANDSKAP MAJLIS DAERAH PASIR MAS	7-6
6.4.6	Potensi	6-30 – 6-31	7.10	RUMUSAN	7-6
6.4.7	Konsep dan Pendekatan Reka bentuk	6-31 – 6-33			
6.4.8	Imej Pembangunan Landskap Persempadanan Rantau Panjang	6-34			
6.5	CADANGAN PEMBANGUNAN DANAU TO' UBAN	6-35	8.0	PENGURUSAN DAN PENYELENGGARAAN LANDSKAP	
6.5.1	Lokasi	6-35	8.1	PENGENALAN	8-1
6.5.2	Matlamat	6-35	8.2	OBJEKTIF KAJIAN	8-1
6.5.3	Objektif	6-35	8.3	SENARIO SEMASA	8-1
6.5.4	Justifikasi Pembangunan	6-36	8.3.1	Struktur Organisasi Jawatankuasa Perancangan dan Bangunan Serta Jawatankuasa Kebersihan, Keindahan Bandar dan Alam Sekitar	8-2 – 8-4
6.5.5	Isu dan Masalah	6-36	8.4	PROSEDUR KELULUSAN PELAN PEMBANGUNAN	8-5
6.5.6	Potensi	6-36	8.5	PENGURUSAN DAN PENYELENGGARAAN LANDSKAP	8-5
6.5.7	Konsep dan Pendekatan Reka bentuk	6-36 – 6-37	8.5.1	Objektif Penyelenggaraan	8-5
6.5.8	Imej Pembangunan Landskap Danau To' Uban	6-38 – 6-41	8.5.2	Penyediaan Inventori	8-5 – 8-6
6.6	RUMUSAN	6-42	8.5.3	Pemeliharaan Pokok	8-6
7.0	ANGGARAN KOS DAN PERINGKAT PELAKSANAAN		8.5.4	Piawaian Penyelenggaraan	8-7
7.1	PENGENALAN	7-1	8.5.5	Spesifikasi Penyelenggaraan	8-7 – 8-8
7.2	ANGGARAN KOS PEMBANGUNAN LANDSKAP BAGI PASIR MAS RIVERFRONT	7-1	8.5.6	Manual Penyelenggaraan	8-8 – 8-11
7.3	ANGGARAN KOS PEMBANGUNAN LANDSKAP BAGI PASIR MAS WALK	7-2	8.5.6.1	Penyelenggaraan Landskap Lembut	8-8 – 8-11
7.4	ANGGARAN KOS PEMBANGUNAN LANDSKAP BAGI BANDAR BARU PASIR MAS	7-2	8.5.6.2	Penyelenggaraan Landskap Kejur	8-11
7.5	ANGGARAN KOS PEMBANGUNAN LANDSKAP BAGI PERSEMPADANAN RANTAU PANJANG	7-3	8.6	KEADAAN SEMASA	8-12
7.6	ANGGARAN KOS PEMBANGUNAN LANDSKAP BAGI DANAU TO' UBAN	7-3 – 7-4	8.6.1	Isu	8-12
7.7	CADANGAN PEMBANGUNAN LANDSKAP BAGI KAWASAN-KAWASAN CADANGAN LAIN	7-4	8.7	PENGURUSAN KAWASAN SEMULAJADI	8-13
7.7.1	Cadangan Menaik Taraf Landskap Kawasan Sungai	7-4	8.7.1	Garis Panduan	8-13
7.7.2	Cadangan Menaik Taraf Landskap Kawasan Semulajadi	7-4	8.7.2	Keadaan Semasa	8-13
7.7.3	Cadangan Menaik Taraf Landskap Kawasan Persempadanan	7-5	8.7.3	Isu	8-13
7.7.4	Cadangan Menaik Taraf Landskap Jalan	7-5	8.8	PEMBANGUNAN NURSERI	8-13
			8.8.1	Garis Panduan	8-13
			8.8.2	Lokasi	8-13
			8.8.3	Keadaan Semasa	8-14
			8.8.4	Isu	8-14

8.9	TAPAK SEMAIAN	8-14	9.12	GARIS PANDUAN LANDSKAP PENYEDIAAN ELEMEN BAGI GOLONGAN KELAINAN UPAYA	9-14 – 9-15
8.10	ANALISIS SWOT KE ATAS MDPM	8-14 – 8-15	9.13	RUMUSAN	9-14
8.11	RUMUSAN	8-15			
9.0	GARIS PANDUAN LANDSKAP		10.0	STRATEGI PELAKSANAAN LANDSKAP	
9.1	PENGENALAN	9-1	10.1	PENGENALAN	10-1 – 10-2
9.2	GARIS PANDUAN LANDSKAP PINTU MASUK PERSEMPADANAN	9-1	10.2	PROGRAM PELAKSANAAN	10-2
9.2.1	Keperluan Ruang	9-1 – 9-3	10.2.1	Peringkat Perancangan	10-2
9.2.2	Reka Bentuk dan Jenis Tanaman	9-3	10.2.2	Peringkat Pelaksanaan	10-2
9.2.3	Jarak Penanaman	9-4	10.2.3	Peringkat Pengurusan	10-2 – 10-3
9.3	GARIS PANDUAN LANDSKAP PUSAT PENGANGKUTAN AWAM	9-4	10.3	PROGRAM PELAKSANAAN	10-3 – 10-14
9.3.1	Keperluan Ruang	9-4 – 9-5	10.4	RUMUSAN	10-5
9.3.2	Jenis Tanaman	9-5			
9.3.3	Jarak Penanaman	9-5	11.0	RUMUSAN	11-1
9.4	GARIS PANDUAN LANDSKAP PUSAT BANDAR	9-5 – 9-6			
9.4.1	Keperluan Ruang	9-6			
9.4.2	Jenis Tanaman	9-6 – 9-7			
9.5	GARIS PANDUAN LANDSKAP KAWASAN LAPANG DAN REKREASI	9-7			
9.5.1	Keperluan Ruang	9-7			
9.5.2	Jenis Penanaman	9-7 – 9-8			
9.5.3	Jarak Penanaman	9-9			
9.6	GARIS PANDUAN PEMBANGUNAN PESISIRAN SUNGAI	9-9			
9.6.1	Keperluan Ruang	9-9 – 9-10			
9.6.2	Jenis Tanaman	9-10			
9.6.3	Jarak Penanaman	9-10 – 9-11			
9.7	GARIS PANDUAN KAWASAN PELANCONGAN SEMULA JADI	9-10			
9.8	GARIS PANDUAN LANDSKAP KAWASAN INSTITUSI	9-12			
9.9	GARIS PANDUAN UMUM – REKABENTUK DAN JENIS LANDSKAP LEMBUT	9-12			
9.9.1	Pemilihan Spesies dan Kaedah Penanaman	9-12			
9.9.2	Jenis Tanaman	9-12 – 9-13			
9.10	GARIS PANDUAN KHUSUS	9-12			
9.11	GARIS PANDUAN LANDSKAP BAGI TEMPAT LETAK KERETA	9-13			
9.11.1	Keperluan Ruang	9-13 – 9-14			
9.11.2	Jarak Penanaman	9-14			
9.11.3	Jenis Tanaman	9-14			

ISI KANDUNGAN	MUKA SURAT		
Foto 1.1 : Antara tarikan utama landskap buatan dan semulajadi yang terdapat di jajahan Pasir Mas yang menarik pelancong dan pengunjung daripada luar memilih jajahan Pasir Mas sebagai destinasi percutian	1-1	Foto 3.19 : Poktek	3-18
Foto 1.2 : (Gambar contoh) Menjadikan bandar Pasir Mas sebagai ikon bandar dalam taman dengan kelebihan landskap alam semulajadi yang terdapat di jajahan Pasir Mas	1-2	Foto 3.20 : Pakaian asal Cik Siti Wan Kembang yang diubahsuai. Kain kembangan dari broked dan kain sarung lipat di depan serta memakai selendang yang lebih kecil	3-19
Foto 1.3 : Keunikan, aktiviti kebudayaan dan makanan tradisi yang menjadi signatur kepada masyarakat jajahan Pasir Mas	1-3	Foto 3.21 : Lelaki memakai Baju Sikap Kelantan butang sebutir sut lengkap dipakai bersama samping ikat lepas dan tengkolok corak tapak catur. Wanita memakai busana Cik Siti Wan Kembang yang direka dari songket sulaman aplikasi. Selendang panjang dari tenunan songket jong sarat. Perhiasan diri ialah mahkota, dokoh dan pending gadang	3-19
Foto 1.4 : Keadaan semasa reka bentuk bandar yang terdapat di bandar Pasir Mas yang perlu dinaik taraf bagi mengindahkan landskap dalam pusat bandar	1-4	Foto 3.22 : Sepasang baju petani rakyat Kelantan. Lelaki memakai Baju Melayu Teluk Belanga corak tapak catur, bersamping kain batik ikat serong dan semutar. Wanita berbaju Kota Bharu, berkain batik selisih dan penutup kepala dari kain semutar	3-19
Foto 3.1 : Sistem pengangkutan di dalam bandar Pasir Mas pada zaman dahulu dan gambaran bangunan rumah kedai di bandar Pasir Mas pada zaman dahulu. Bangunan ini dipercayai wujud pada tahun 50-an	3-3	Foto 3.23 : Kompleks Imigresen Pekan Rantau Panjang	3-20
Foto 3.2 : Nama pekan Meranti di ambil sempena dari pokok meranti yang terdapat di kawasan ini pada zaman dahulu.	3-5	Foto 3.24 : Pintu Utama Kastam, Pekan Rantau Panjang	3-20
Foto 3.3 : Antara bangunan lama yang terdapat di pekan Meranti yang masih wujud sehingga sekarang	3-5	Foto 3.25 : Wakaf Di Dataran Air Moleh, Pasir Mas	3-20
Foto 3.4 : Antara tinggalan sejarah yang terdapat di jambatan yang menjadi laluan untuk ke negara Thailand	3-5	Foto 3.26 : Arca Gasing di Dataran Aman	3-20
Foto 3.5 : Landasan keretapi yang dahulunya berfungsi untuk ke sempadan Thailand pada zaman dahulu	3-5	Foto 3.27 : Pintu Gerbang Pekan Rantau panjang	3-20
Foto 3.6 : Pusara To' Uban	3-5	Foto 3.28 : Laluan Pejalan Kaki, Pekan Rantau Panjang	3-20
Foto 3.7 : Pemandangan bagi pekan Gual Periok	3-6	Foto 3.29 : Pondok Banggol Naim, Gelang Mas	3-21
Foto 3.8 : Makyong	3-18	Foto 3.30 : Masjid Mahmoodi, Pekan Rantau Panjang	3-21
Foto 3.9 : Menari	3-18	Foto 3.31 : Masjid Brunei, To' Uban	3-21
Foto 3.10 : Dikir Barat	3-18	Foto 3.32 : Pondok Banggol Stol, Mukim Bukit Tuku	3-21
Foto 3.11 : Budu	3-18	Foto 3.33 : Menara Jam, Bandar Pasir Mas	3-21
Foto 3.12 : Dodol	3-18	Foto 3.34 : Arca di Hentian Bas Ekspres, Pekan Rantau Panjang	3-21
Foto 3.13 : Somtam	3-18	Foto 3.35 : Masjid Jubli Perak, Pekan Rantau Panjang	3-21
Foto 3.14 : Serunding	3-18	Foto 3.36 : Pintu Gerbang, Watt Siam, di Kampung Lubuk Batil	3-21
Foto 3.15 : Ayam Percik	3-18	Foto 3.37 : Watt Siam, di Kampung Lubuk Batil	3-21
Foto 3.16 : Kuih Akok	3-18	Foto 3.38 : Stesen Bas Pekan Rantau Panjang	3-21
Foto 3.17 : Laksam	3-18	Foto 3.39 : Tanah rata di jajahan Pasir Mas	3-22
Foto 3.18 : Nasi Kerabu	3-18	Foto 3.40 : Tanah berbukit di jajahan Pasir Mas	3-22
		Foto 3.41 : Tanaman padi yang memerlukan tanah rata	3-22
		Foto 3.42 : Bukit Pucu, kawasan tertinggi di jajahan Pasir Mas	3-22
		Foto 3.43 : Tanah kosong yang dijadikan kawasan ragut untuk ternakan	3-31
		Foto 3.44 : Tanah kosong buatan	3-31

Foto 3.45	: Pemandangan Sungai Golok dari jambatan yang menghubungkan antara sempadan Pekan Rantau Panjang dan Golok	3-42
Foto 4.1	: Pondok Lubok Tapah Pasir Mas merupakan salah satu sekolah pondok yang masih aktif	4-6
Foto 4.2	: <i>Saraca cauliflora</i>	4-8
Foto 4.3	: <i>Goniothalamus umbrosus J.Sincl</i>	4-8
Foto 4.4	: Contoh elemen landskap kejur yang boleh dicadangkan di Pasir Mas	4-19
Foto 4.5	: Penggunaan lampu untuk pencahayaan malam adalah sangat penting bagi menjamin keselamatan sesuatu kawasan di samping menonjolkan imej setempat	4-20
Foto 4.6	: Contoh elemen air yang boleh dicadangkan di jajahan Pasir Mas	4-20
Foto 4.7	: Perancangan dan pemantauan sumber semulajadi yang terdapat di kawasan kajian dapat membantu memelihara dan memulihara sumber jaya dengan lebih berkesan	4-21
Foto 4.8	: Kompenan landskap buatan yang perlu mengambil kira latar belakang masyarakat sekeliling dan praktikal untuk kegunaan harian disamping dapat mewujudkan satu identiti kepada kawasan kajian	4-21
Foto 5.1	: Landskap sedia ada di kawasan Sungai Kelantan	5-1
Foto 5.2	: Landskap sedia ada di kawasan Sungai Golok	5-1
Foto 5.3	: Cadangan pembangunan landskap kawasan sungai	5-1
Foto 5.4	: Kawasan landskap tasik dan sungai sedia ada yang unik terdapat di jajahan Pasir Mas	5-8
Foto 6.1	: Keadaan sedia ada di sepanjang Pasir Mas riverfront	6-2
Foto 6.2	: Keadaan sedia ada di sepanjang Jalan Tengku Ahmad.	6-12
Foto 6.3	: Keadaan sedia ada di sepanjang Jalan Besar	6-12
Foto 6.4	: Keadaan sedia ada di sepanjang Jalan Pejabat.	6-12
Foto 8.1	: Gambar menunjukkan tapak semaian Majlis Daerah Pasir Mas yang menyediakan tanaman untuk kegunaan pihak majlis.	8-14
Foto 9.1	: Keadaan di jalan Pasir Mas, Pekan Rantau Panjang yang memerlukan rizab landskap bagi kelebaran 12meter untuk memberikan keselesaan kepada pejalan kaki dan juga pengguna jalan raya.	9-2
Foto 9.2	: Keadaan di jalan Masjid Lama, Pekan Rantau Panjang yang memerlukan rizab landskap bagi kelebaran 20meter dalam memberikan keselesaan kepada pejalan kaki dan juga pengguna jalan raya.	9-2

ISI KANDUNGAN

MUKA SURAT

Pelan 3.1	: Pelan Kunci yang Menunjukkan Kedudukan Negeri Kelantan	3-2
Pelan 3.2	: Peta lokasi yang Menunjukkan Lokasi Tapak Kajian	3-2
Pelan 3.3	: Peta Menunjukkan Taburan Kawasan Lapang dan Taman Rekreasi di Jajahan Pasir Mas	3-17
Pelan 3.4	: Bentuk Topografi Jajahan Pasir Mas (2008)	3-23
Pelan 3.5	: Geologi Jajahan Pasir Mas (2008)	3-25
Pelan 3.6	: Pelan Guna Tanah Semasa Jajahan Pasir Mas	3-27
Pelan 3.7	: Pelan Menunjukkan Blok Perancangan 1	3-28
Pelan 3.8	: Pelan Menunjukkan Blok Perancangan 2	3-29
Pelan 3.9	: Pelan Menunjukkan Blok Perancangan 3	3-30
Pelan 3.10	: Pelan Rangkaian Jalan Raya Jajahan Pasir Mas	3-34
Pelan 5.1	: Cadangan Konsep Pembangunan Landskap Pesisir Sungai Kelantan	5-3
Pelan 5.2	: Cadangan Pembangunan Landskap Pesisir Sungai Kelantan	5-4
Pelan 5.3	: Cadangan Konsep Pembangunan Landskap Sungai Golok dan Pekan Rantau Panjang	5-5
Pelan 5.4	: Cadangan Pembangunan Landskap Keseluruhan di Sungai Golok	5-6
Pelan 5.5	: Cadangan Pembangunan Landskap Semulajadi	5-9
Pelan 5.6	: Cadangan Konsep Pembangunan Landskap Danau To' Uban	5-10
Pelan 5.7	: Cadangan Pembangunan Landskap Danau To' Uban	5-11
Pelan 5.8	: Pelan Konsep Cadangan Pembangunan Landskap Danau To' Uban	5-12
Pelan 5.9	: Pelan Cadangan Pembangunan Landskap Danau To' Uban	5-13
Pelan 5.10	: Lokasi Cadangan Pembangunan Landskap Persempadanan Utama	5-16
Pelan 5.11	: Hierarki Jalan di Jajahan Pasir Mas yang Berpotensi untuk Pembangunan Landskap	5-22
Pelan 5.12	: Cadangan Pembangunan Landskap Jalan	5-23
Pelan 5.13	: Cadangan Pembangunan Landskap di Pasir Mas Walk	5-27
Pelan 5.14	: Cadangan Pembangunan Kawasan lapang dan Rekrreasi	5-30
Pelan 5.15	: Cadangan Konsep Pembangunan Landskap di Bandar Baru Pasir Mas, Tasik To' Guru, Taman Tunku Anis	5-31
Pelan 5.16	: Cadangan Pembangunan Landskap Kawasan lapang dan Rekreasi di Bandar Baru Pasir Mas	5-32
Pelan 5.17	: Cadangan Pembangunan Landskap Bagi Pusat Pengangkutan Awam Bandar Pasir Mas	5-35

Pelan 5.18	: Cadangan Pembangunan Landskap Institut Pengajian Pondok	5-38
Pelan 6.1	: Kawasan Cadangan Pembangunan Landskap Pasir Mas Riverfront	6-1
Pelan 6.2	: Pelan Tindakan Pasir Mas Riverfront	6-3
Pelan 6.3	: Pelan Terperinci Kawasan 'Landmark' di Pasir Mas Riverfront	6-4
Pelan 6.4	: Pelan Terperinci Kawasan Menara Tinjau di Pasir Mas Riverfront	6-5
Pelan 6.5	: Pelan Terperinci Kawasan Taman Linear di Pasir Mas Riverfront	6-6
Pelan 6.6	: Kawasan Cadangan Pembangunan Landskap Pasir Mas Walk	6-11
Pelan 6.7	: Pembangunan Landskap Pasir Mas Walk	6-13
Pelan 6.8	: Pelan Terperinci Pasir Mas Walk	6-14
Pelan 6.9	: Pelan Terperinci Dataran Air Muleh	6-18
Pelan 6.10	: Kawasan Cadangan Pembangunan Bandar Baru Pasir Mas	6-20
Pelan 6.11	: Cadangan Pembangunan Landskap Bandar Baru Pasir Mas	6-22
Pelan 6.12	: Pelan Terperinci Taman Tasik Tok Guru	6-23
Pelan 6.13	: Lokasi Cadangan Pembangunan Persempadanan Rantau Panjang	6-30
Pelan 6.14	: Pembangunan Landskap Kawasan Persempadanan Rantau Panjang	6-32
Pelan 6.15	: Pelan Terperinci Persempadanan Rantau Panjang	6-33
Pelan 6.16	: Lokasi Cadangan Pembangunan Danau To' Uban	6-35
Pelan 6-17	: Pelan Tindakan Danau To' Uban	6-37

ISI KANDUNGAN

MUKA SURAT

Rajah 1.1	: Carta Alir Rangka Kerja Peringkat Awalan	1-6
Rajah 1.2	: Carta Alir Rangka Penyediaan Pelan Induk Landskap Majlis Daerah Pasir Mas	1-8
Rajah 3.1	: Proses Kerja Penyediaan Pangkalan Data GIS Pelan Induk Landskap	3-43
Rajah 4.1	: Jenis Warisan-Warisan Yang Perlu dipelihara dan dipulihara di Jajahan Pasir Mas	4-2
Rajah 4.2	: Pembangunan Landskap Kawasan Kajian Berpandukan Lima (5) Faktor Utama Kawasan Tindakan Pembangunan Landskap	4-4
Rajah 4.3	: Justifikasi Tema Pembangunan Landskap	4-5
Rajah 4.4	: Penetapan Tindakan Pembangunan Landskap dan Komponen-komponen Landskap yang Terdapat Dalam Kawasan Kajian	4-6
Rajah 4.5	: Strategi Pembangunan Landskap Melalui Pendekatan Pemeliharaan, Pemuliharaan dan Pembangunan	4-22
Rajah 5.1	: Pelan Pintu Masuk Utama dan Perspektif bagi Cadangan Pembangunan Landskap Kawasan Persempadanan Utama	5-17
Rajah 5.2	: Pelan Pintu Masuk Persempadanan Blok Perancangan dan Perspektif bagi Cadangan Pembangunan Landskap Persempadanan Blok Perancangan	5-18
Rajah 5.3	: Pelan Papan Tanda Persimpangan dan Gambar Perabot Taman yang Bersesuaian bagi Cadangan Pembangunan Landskap Persimpangan Utama	5-19
Rajah 6.1	: Promenade Pasir Mas Riverfront	6-7
Rajah 6.2	: Pasir Mas Riverfront	6-8
Rajah 6.3	: Kawasan Jeti Pasir Mas Riverfront	6-9
Rajah 6.4	: Taman Linear di Pasir Mas Riverfront	6-10
Rajah 6.5	: Landskap Jalan di Pasir Mas Walk	6-15
Rajah 6.6	: Corak 'street mall' yang menggambarkan identity islam di Bandar Pasir Mas	6-16
Rajah 6.7	: Cadangan reka bentuk pintu gerbang di bandar Pasir Mas	6-17
Rajah 6.8	: Dataran Air Muleh	6-19
Rajah 6.9	: Reka bentuk landskap di ruang pejalan kaki di sepanjang jalan Pasir Mas- Rantau Panjang	6-24
Rajah 6.10	: Cadangan Reka Bentuk Landskap di Bandar Baru Pasir Mas	6-25
Rajah 6.11	: Keratan Rentas Jalan Pasir Mas- Rantau Panjang	6-26

			ISI KANDUNGAN	MUKA SURAT
Rajah 6.12	: Pintu Gerbang Tasik Tok Guru	6-27		
Rajah 6.13	: Penambahan Elemen Landskap di Tasik Tok Guru	6-28		
Rajah 6.15	: Keratan Rentas Tasik Tok Guru	6-29		
Rajah 6.16	: Jalan utama pekan Rantau Panjang	6-34	Jadual 1.1	: Taburan Bandar dan Penempatan Kawasan Kajian 1-9
Rajah 6.17	: Cadangan menara tinjau di Danau To' Uban	6-38	Jadual 1.2	: Ciri- Ciri Fizikal dan Guna Tanah 1-9
Rajah 6.18	: Laluan <i>Boardwalk</i> di Danau To' Uban	6-39	Jadual 1.3	: Reka Bentuk Bandar 1-10
Rajah 6.19	: Keratan Rentas Kawasan Tapak Sukan Lasak dan ' <i>Fitness Station</i> ' Danau To' Uban	6-40	Jadual 1.4	: Kawasan Lapang dan Kemudahan Rekreasi 1-10
Rajah 6.20	: Keratan rentas menunjukkan salah satu bahagian utama Danau To' Uban, iaitu Dewan Serbaguna dan Restoran	6-41	Jadual 1.5	: Hortikultur dan Keperluan Landskap 1-11
Rajah 8.1	: Struktur Pentadbiran dan Carta Organisasi MDPM	8-4	Jadual 1.6	: Demografi Penduduk 1-11
Rajah 8.2	: Carta Aliran Proses Kelulusan Pelan Landskap	8-4	Jadual 1.7	: Alam Sekitar dan Pengurusan Sumber Landskap Semulajadi 1-12
Rajah 9.1	: Keperluan Rizab Landskap Mengikut Hierarki Jalan Tempatan Dengan Kelebaran 12 Meter dan 20 Meter	9-2	Jadual 2.1	: Dasar Berkaitan Landskap dan Rekreasi Dalam Rancangan Struktur 2-3
Rajah 9.2	: Keperluan Rizab Landskap Mengikut Hierarki Jalan Tempatan Dengan Kelebaran 30 Meter	9-2	Jadual 2.2	: Tema Pembangunan Landskap dan Strategi Yang Digunakan Untuk Mencapai Tujuan Tersebut 2-4
Rajah 9.3	: Keratan Rentas Bagi Rizab Landskap Dengan 3 Meter Lebar	9-2	Jadual 3.1	: Pecahan Keluasan Mengikut Daerah, Jajahan Pasir Mas 3-1
Rajah 9.4	: Keratan Rentas Bagi Rizab Landskap Kurang 3 Meter Lebar	9-3	Jadual 3.2	: Bilangan Isi Rumah, Saiz Isi Rumah dan Kepadatan Penduduk, Jajahan Pasir Mas, 1991-2008 3-7
Rajah 9.5	: Penjarangan Memberi Ruang Untuk Silara Pokok Berkembang	9-4	Jadual 3.3	: Bilangan Penduduk Mengikut Jantina, 2000 3-8
Rajah 9.6	: Penanaman Pokok Renek di Persimpangan Boleh Berfungsi Sebagai Petunjuk Persimpangan dan Jarak Penglihatan dalam Kawasan ABC Perlu Jelas Dengan Penanaman Pokok Renek dan Penutup Bumi Dengan Ketinggian Kurang 0.5 Meter	9-4	Jadual 3.4	: Struktur Umur Guna Tenaga Aktif Mengikut Jantina, 1991-2008 3-9
Rajah 9.7	: Rajah (atas) Menunjukkan Keratan Rentas Rizab Sungai dan Rajah (bawah) Menunjukkan Pembangunan ' <i>Double Frontage</i> ' Berhadapan Sungai	9-9	Jadual 3.5	: Komposisi Etnik Mengikut Mukim, 2000 3-10
Rajah 9.8	: Keperluan Ruang di Kawasan Pinggir Sungai	9-10	Jadual 3.6	: Jumlah Kemasukan Pelancong Yang Datang Dari Pintu Masuk Rantau Panjang 3-10
Rajah 10.1	: Rajah Menunjukkan Strategi Pembangunan Landskap di Daerah Pasir Mas	10-4	Jadual 3.7	: Unjuran Penduduk, Jajahan Pasir Mas, 2010-2020 3-11
			Jadual 3.8	: Unjuran Penduduk Mengikut Jantina, Jajahan Pasir Mas, 2010-2020 3-12
			Jadual 3.9	: Unjuran Bilangan Isi Rumah dan Saiz Isi Rumah, Jajahan Pasir Mas, 2010- 2020 3-13
			Jadual 3.10	: Unjuran Sasaran Penduduk Bandar dan Luar Bandar, Jajahan Pasir Mas, 2010-2020 3-14
			Jadual 3.11	: Struktur Umur Penduduk Mengikut Komposisi Etnik, Jajahan Pasir Mas, 2010-2020 3-15
			Jadual 3.12	: Unjuran Keperluan Kawasan Rekreasi Mengikut Blok Perancangan 3-16
			Jadual 3.13	: Taburan dan Keluasan Kecerunan Jajahan Pasir Mas 3-22
			Jadual 3.14	: Jenis dan Keluasan Geologi Jajahan Pasir Mas 3-24
			Jadual 3.15	: Taburan dan Keluasan Kelas Tanah Jajahan Pasir Mas 3-24
			Jadual 3.16	: Komposisi Guna Tanah Semasa Jajahan Pasir Mas (2008) 3-26
			Jadual 3.17	: Cadangan Awal Sektor Guna Tanah 3-32
			Jadual 3.18	: Jalan-Jalan Utama di Jajahan Pasir Mas 3-33

Jadual 3.19	: Isu dan Masalah Serta Cadangan Pembaikan Isu Pengangkutan, Jajahan Pasir Mas, 2009	3-35 – 3-36
Jadual 3.20	: Cadangan Awal Sektor Pengangkutan, Jajahan Pasir Mas.	3-37 – 3-38
Jadual 3.21	: Garis Panduan Kualiti untuk Minuman Kebangsaan, Pindaan Disember 2002	3-39
Jadual 3.22	: Kualiti Udara di Jajahan Pasir Mas	3-40
Jadual 3.23	: Kualiti Paras Hingar di Kawasan Jajahan Pasir Mas	3-40
Jadual 3.24	: Takat Bunyi Maksimum (LAeq) Yang Dibenarkan Mengikut Guna Tanah Untuk Perancangan dan Pembangunan Baru.	3-41
Jadual 3.25	: Jenis KSAS Berisiko Bencana Bagi Jajahan Pasir Mas, 2008	3-42
Jadual 4.1	: Garis Panduan Pemeliharaan Pokok/ <i>Tree Preservation Order (TPO)</i>	4-10
Jadual 4.2	: Garis Panduan Penanaman Pokok Mengikut Kawasan Persempadanan, Jalan Protokol dan Jalan Utama	4-11
Jadual 4.3	: Garis Panduan Penanaman Pokok Mengikut Kawasan- Kawasan Lapang dan Rekreasi	4-12 – 4-13
Jadual 4.4	: Garis Panduan Cadangan Penanaman Pokok Mengikut Kawasan Bandar	4-14
Jadual 4.5	: Garis Panduan Cadangan Penanaman Pokok Mengikut Kawasan Tempat Letak Kereta	4-15
Jadual 4.6	: Garis Panduan Cadangan Penanaman Pokok Mengikut Kawasan Jalinan Hijau (<i>Green Belt</i>)	4-16
Jadual 8.1	: Bahagian-Bahagian Pentadbiran MDPM	8-2
Jadual 8.2	: Kesesuaian Saiz Lubang dan Jenis Tanaman	8-11
Jadual 9.1	: Keperluan Rizab Sungai Yang Bergantung Kepada Kelebaran Laluan Air Antara 2 Tebing.	9-9
Jadual 10.1	: Cadangan Fasa Pelaksanaan Mengikut Zon Projek Pembangunan	10-1 – 10-2